

PODSKALÁK

IX.vydání

září-říjen 2026

Pokračování veterinární rubriky

Rozhovor se školní psycholožkou

Rozhovor s paní učitelkou Beňovou

Recenze filmu Odyssea

ROZHOVORY, ČLÁNKY, TIPY, REPORTÁŽE, RUBRIKY

Vnitřní rovnováha

Tereza Tichotová, 4.G
šéfredaktorka

Milí čtenáři,
s novým školním rokem přichází i další číslo našeho časopisu. Tentokrát jsme se v redakci rozhodli věnovat Světovému dni duševního zdraví (10. října), ke kterému přinášíme dva rozhovory s odborníky ze školního prostředí; se školní psycholožkou a výchovnou poradkyní.

Pečovat o psychickou pohodu je však potřeba po celý rok. Duševní zdraví je totiž stejně tak důležité jako to fyzické – jen je někdy těžší si přiznat, že nás něco trápí, a rozhodnout se promluvit si o tom.

Každý z nás má své lepší i horší dny. Pokud procházíte náročnějším obdobím, neváhejte se obrátit na své přátele, blízké nebo právě na odborníky, jako je naše školní psycholožka.

Myslete na sebe, a když budete potřebovat, nebojte se na chvíli zastavit a říct si o pomoc. A pamatujte, že v tom nikdy nejste sami.

Vážení čtenáři, vážené čtenářky, přeji vám pohodové čtení 9. vydání Podskaláku!

NAŠE REDAKCE

Šéfredaktorka: Tereza Tichotová
Zástupkyně šéfredaktorky: Petra Skokanová
Redakce: Sára Šimková, Petra Skokanová, Emílie Šmeráková, Helena Grisonová, Tomáš Klečka, Dora Hermína Lišková, Tereza Kubešová, Tereza Kolářová
Korektura: Tereza Kubešová, Tereza Kolářová, Tereza Tichotová, Petra Skokanová
Grafika: Tereza Tichotová, Petra Skokanová
Autorka titulní strany: Alžběta Jozová

Kontakt: casopis.podskalak@gmail.com

Školní časopis Podskalák byl založen v roce 2024 po dlouhodobém usilování studentky Tamary Mackové, která tehdy chodila do 4. ročníku gymnázia.

Obsah

04 **Rozhovor se školní psycholožkou Kateřinou Strádalovou**
Vstupní článek 9. vydání o duševním zdraví

06 **Deník veterinářky**
Častá podzimní onemocnění psů a koček

04 **Rozhovor s paní učitelkou a výchovnou poradkyní Beňovou**
Aneb jak dočasný záskok může změnit život

13 **Mezinárodní den stromů**
Co všechno stromy dokážou a jak je můžeme chránit

15 **Rozhovor s paní učitelkou Kotrbovou**
Popovídali jsme si kromě knížek i o modelářském povolání či koníčcích

19 **Volby do zastuptelstev a Senátu**
V čem se liší a jak se ve volebním systému vyznat

21 **Rozhovor s florbalistkou Inkou Ježdíkovou**
Od přestupu z Brna přes rozdílové zkoušky až ke kariérním snům

24 **Vesmír z pohledu studenta**
Černé díry - kapitola III.

27 **Odyssea**
Recenze na zfilmování jedné z nejznámějších řeckých bájí

30 **Příběh**
Červi

32 **Živá voda, mrtvá voda**
Báseň od naší bývalé studentky

04

19

27

Rozhovor se školní psycholožkou Kateřinou Strádalovou nejen o změnách v interiéru poradny

Víte, kam a za kým můžete u nás na škole jít, když máte nějaké trápení? Většina asi uhádla, že ideálně za školní psycholožkou. Víte však, kde ji můžete nově zastihnout?
Přes prázdniny se toho hodně změnilo a psychologická poradna není výjimkou – interiér je nově zcela předělaný.
Už jste zjistili, co nového se skrývá za dveřmi přeměněného kabinetu 114 v prvním patře budovy Podskalské?
Toto, ale i jiné jsme zjistili od paní Mgr. Kateřiny Strádalové, naší školní psycholožky.

PETRA SKOKANOVÁ, 3.B + SÁRA ŠIMKOVÁ, 3.B/
FOTO: ARCHIV PANÍ PSYCHOLOŽKY STRÁDALOVÉ

Změny v interiéru psychologické poradny

Proč jste se vlastně rozhodla ke změně interiéru?

Protože změna je život! Ne, vážně... Od začátku svého působení ve škole jsem sdílela dvoukabinet s výchovnou poradkyní paní Balážovou. Ve škole na Podskalské časem ale vznikla potřeba mít ještě druhou výchovnou poradkyni a dávalo smysl, aby seděly spolu. Tak jsem se přesunula hned naproti. Má to ale i světlou stránku – kabinet mám teď jen pro sebe a konzultace jsou tak ještě více soukromé. A když se mi zasteskne po výchovných poradkyních, stačí jen přeběhnout chodbu.

Jak se interiérově poradna od minulého roku změnila?

Kabinet je teď větší. Škola mi pořídila gauč, který se do předchozího kabinetu nevešel, což je za mě velký benefit při sezeních.

Jaký je váš oblíbený prvek ve vaší nové poradně? Na co se zde můžou studenti těšit?

No, ten gauč. A taky mám nového parťáka – zátěžového plyšáka pandu jménem Koblížek 3000. Jméno mu dali žáci. Ten letos se mnou byl i na adapťáku. Dále mám připravené krásné obrazy od našich žáků gymnázia. Ráda také pracuji s rozvojovými kartami, připravené mám i relaxační pomůcky.

Máte nějaké nápady či rady, jak se postupně vrátit do školního období? A jak na to?

Za mě je velmi důležitá rovnováha mezi povinnostmi (školními i domácími), aktivním odpočinkem (nějaký sport) a odpočinkem v podobě relaxace – ať už čtení, hra na hudební nástroj, kreslení apod. Jsem vždycky ráda, když mají žáci nějaký kroužek / nějaký koníček. To hodně pomáhá i při práci se stresem. A samozřejmostí je kvalitní spánek a pravidelná strava. Ono to zní jako strašné klišé, ale je to alfa a omega pro správné fungování kognitivních funkcí. Člověk se toho moc nenaučí, když bude unavený a hladový.

Když si s vámi chci sjednat schůzku, jak to udělám? S jakými všemi problémy či starostmi můžu přijít?

Ideálně přes e-mail nebo Teams, ale klidně osobně o přestávce. Záleží na tom, co je pro koho příjemnější. A chodí se za mnou se širokou škálou problémů – od vztahových potíží, ať už s partnery, rodiči či jinými blízkými, přes problémy v kolektivu třídy, úzkosti, depresivní prožívání, stresové situace až po závislosti a způsoby, jak se efektivněji učit. Přijít můžete s čímkoliv a během prvního setkání se domluvíme, zda je to na setkávání se mnou jako školním psychologem, nebo zda je to na jiného odborníka. Obecně ale platí, že pokud mám problém, je dobré ho řešit s někým.

Ideální je samozřejmě se nejprve svěřit rodičům doma nebo někomu, s kým žijete. Pokud to z různých důvodů nejde, jsou tu pro žáky členové školního poradenského pracoviště.

Co byste vzkázala našim novým studentům, kteří teprve mají proniknout do středoškolského období?

Máte za sebou svůj první větší milník. Zvládli jste stres z přijímaček, zvládli jste adaptaci na střední škole. Tím to ale nekončí. Neodkládejte termíny a úkoly na později, radši si postupně plňte školní povinnosti, aby se pak vše nenahromadilo… A pokud se objeví problémy (a ony se často objeví), nebuďte na ně sami. A nenechávejte je vyhnít. Ale hlavně si to zkuste užít – střední škola je skvělé období poznávání nových lidí, zakoušení zodpovědnosti a pro někoho i první větší svobody, tvoření prvních vztahů… Moc bych vám (a nejen prvním ročníkům) přála, aby vznikaly hezké vzpomínky na toto období.

Deník veterinářky

Ahoj jsem Helča, je mi 17 a tuhle rubriku přebírám po Rie. Začala bych pár slovy o mně. Jsem ve druhém ročníku, a stejně jako Ria, studuji v té druhé, tajemné, budově, Navrátilce. Doma chovám želvu zelenavou a měla jsem i džungarské křečky. Ve volném čase se věnuji hlavně jezdectví, lezení a čtení. Do budoucna bych ráda zůstala u koní a věnovala se jim jako veterinářka.

A teď už k tomu, o čem dnes budu psát. Podzim je období, kdy se u nás často rozjedou různé rýmy a záněty. Docela podobně je to i u zvířat. Vím, že doma nemáme jen psy a kočky, ale patří mezi naše nejčastější parťáky, a proto se dnes budu věnovat právě jim. Z toho vyplývá, že mým prvním tématem jsou častá podzimní onemocnění psů a koček. Nejedná se jen o dýchací cesty. Vaši miláčci mohou mít i zažívací nebo vylučovací problémy. Účel samozřejmě není vás nějak vystrašit. Spíš naopak. Chtěla bych vám připomenout, na co je dobré se zaměřit a třeba nějakou případnou prevenci. Pojďme tedy začít jedním psím onemocněním.

HELENE GRISONOVÁ, 2. V

Psincový kašel

Jedná se o onemocnění dýchacích cest u psů. Vyznačuje se dráždivým kašlem, mají rýmu, rudé oči a kýchají. Způsobuje jí vir, který se přenáší vzduchem a kontaktem s nakaženými – právě kvůli vzdušnému přenosu je to hodně nakažlivé. Poradím vám malý trik (tohle samozřejmě nikdy nenahradí návštěvu lékaře, takže nespoléhejte jen na mou radu, a když se vám něco nezdá, navštivte veterináře!) – když sáhnete psovi na krk ucítíte tam takové vroubkování (to je průdušnice, spojnice k plicím). Po tomhle vroubkování, když mu přejedete po celé délce krku a on se rozkašle, je tu podezření, že má psincový kašel. Abychom, ale nebyli tak pesimističtí, dá se to léčit a existuje na to i vakcína (ta sice nezabrání nakažení, ale velmi zjemňuje průběh a následky nemoci). Díky vakcinaci pak třeba skončíte jen sirupu pro podporu vykašlávání. Některé případy

mohou být i vážnější a to už řeší doktor individuálně podle stavu zvířete.

Jak už jsem zmiňovala, je to velmi nakažlivé onemocnění, a proto pokud ho váš pes má potvrzené, nevystavujte ostatní psi riziku při kontaktu s ním. Je to ohleduplné nejen ke zvířeti, ale i k peněžence majitele. To, že váš pes kašle, ale automaticky neznamená, že má psincový kašel. Ano, bohužel život a jeho nemoci nejsou jednoduchá věc,a proto prosím, když se vám pejsek nebude zdát, radši zajděte za veterinářem než potom řešit mnohem horší problémy.

Bronchitida

Jedná se o zánět průdušek, který dělíme na akutní (náhlý) a chronický (dlouhodobý). U psů se projevuje kašlem (ano, zase ten kašel, fakt má spoustu příčin); někdy po kašli následuje dávení nebo chrčení, dušnost či menší ochota chodit na procházky. Může se rozjet kvůli infekci, kouři, alergii, stárnutí a dalším věcem. U koček jsou příznaky méně nápadné. Může vypadat, že chce vyvrhnout trichobezoáry (smotky chlupů, co má v žaludku), kašlat nebo hůř dýchat. Příčinou jsou zase infekce; různé alergeny; plicní paraziti (ty vyřeší některé typy odčervení) či kočičí astma. Jak můžete vidět, není kašel jako kašel, a to, co za ním stojí je často mnohem komplikovanější. Prevencí, jako u všech infekcí dýchacích cest, je mazlíčka po tom, co přijde z venku pořádně vysušit – ať je co nejvíc v suchu a teple.

Průjmy a zvracení

Určitě to znáte, jdete venku, pejsek něco oblízne a najednou dostane průjem. To není nic neobvyklého. Riziko podzimu spočívá v hnijícím ovoci a tlejícím listí. To v jejich trávicím traktu, může způsobit neplechu, kterou je potřeba pomoct jim vyřešit. Pokud má pejsek průjem déle jak dva dny, je dobré navštívit veterináře. Jeho organismus to totiž dost vyčerpává a zhoršuje se mu střevní mikroflóra. To jsou mikroorganismy, které nám všem pomáhají správně trávit. Většinou dojde k nasazení probiotik (jiné než u lidí, ale fungují podobně); veterinář vám může doporučit jiné krmení a je důležité, aby zvíře pilo jen trošku po malých dávkách. Pokud by zvíře potřebovalo, veterinář si ho nechá na hospitalizaci, kde mu postupně přes žílu doplní tekutiny. Zmiňovala jsem sice hlavně psy, ale týká se to i koček. U těch je ale jiná příčina. Může to být alergie, stres, ale bohužel i škála jiných onemocnění. U obou druhů se může také jednat o parazity, proto je důležité zvířata pravidelně odčervovat. Občasné zvracení nevadí. Kočky mívají trichobezoáry, které ze sebe takhle dostávají. Psi se tak zbavují něčeho, co jim nedělá dobře. Pokud, ale zvrací pravidelně (i několikrát za den), je potřeba zajít na veterinu. Čím dřív se najde příčina, tím líp. Určitě neuděláte chybu, když zvracení nebo stolici vyfotíte a ukážete ji veterináři.

Artrózy

Ano, bohužel i zvířata na ně trpí, zvlášť starší jedinci. Je způsobená opotřebenou chrupavkou mezi kostmi. Dochází proto k tření mezi kostmi, které bývá bolestivé. Zvíře si často od bolesti ulevuje tím, že začne kulhat. Během podzimu se to kvůli vlhkosti a chladnějšímu počasí může zhoršit. Léčba závisí na jedinci a tom, v jakém stádiu artróza je (samozřejmě i na stavu vaší peněženky). Bohužel je to onemocnění, které se nedá vyléčit úplně. Pokud si ho ale všimnete včas, můžete vašemu mazlíčkovi usnadnit život a zpomalit průběh nemoci. Prevencí je udržování ideální váhy (při obezitě dochází k nadměrnému zatěžování kloubů stejně jako u lidí) správná a vyvážená strava, dostatek pohybu a po konzultaci s veterinářem i kloubní výživa.

Sametka podzimní

Malí roztoči, aktivní hlavně na jaře a na podzim. Nejlépe se jim daří v teplu a suchu, a i to je jedna z podob těchto ročních období. Dospělci žijí v půdě, kde nakladou vajíčka. Larvy vyhledávají teplokrevné hostitele, takže psy, kočky nebo dokonce i člověk jsou přesně jejich cílová skupina. Jsou viditelné pouhým okem a mají vzhled malých oranžových teček. Vyhledají místa s tenčí kůží, například mezi prsty, na břiše, kolem očí a nosu nebo v oblasti uší. Způsobují zarudnutí, silné svědění a tvorbu pupínků. Tím, že si dané místo zvířata škrábou a koušou, si mohou způsobit odřeniny, sekundární infekce nebo zánět kůže. Zmiňovala jsem, že mohou jít i na člověka. U nás se většinou projeví svědivými pupínky, které připomínají štípance. Dobrá zpráva pro nás – nepřenášejí závažné nemoci. Existuje větší množství léků a může být nebezpečné dávat něco mimo běžné přípravky proti parazitům na vlastní pěst. Všímejte si tedy chování vašeho mazlíčka, citlivá místa pravidelně prohlížejte a podezření řešte co nejdříve. Podzimních nemocí je bohužel strašně moc. Snažila jsem se vybrat ty, které jsou nejčastější, a narazila jsem na ně při praxi. Doufám, že vám to alespoň trochu pomůže a těším se u dalšího čísla!

Rozhovor s paní učitelkou Beňovou

Jaké to je, když dočasný záskok ve škole zásadně ovlivní osobní i profesní život? Své o tom ví paní učitelka Beňová, která na Podskalské působí jako vyučující němčiny a dějepisu a zároveň jako výchovná poradkyně.
V rozhovoru hovoří o své cestě k pedagogice, profesních začátcích, proměnách studentů v čase i o tom, proč je propojení historie a cizích jazyků klíčové pro porozumění současnému světu.

TOMÁŠ KLEČKA, 2. G / FOTO: ARCHIV PANÍ UČITELKY BEŇOVÉ .

Jaké jste měla dětství? Chtěla jste už odmala být učitelkou?

Měla jsem hezké dětství, plné zážitků, výzev a nových situací. Ráda vzpomínám hlavně na výlety a cestování s rodiči a sestrami, při kterých jsme zažili spoustu legrace. Velkou inspirací pro mě byl táta – pedagog, později ředitel školy a radní pro školství. Věnoval se řadě mezinárodních projektů, výměn a spolupráci především s německy mluvícími zeměmi. Založil také spolek Důvěra překonává hranice a já jsem s ním od dětství na tyto výjezdy jezdila. Takže ano, učitelkou jsem vlastně chtěla být odmala. A když dnes učím němčinu a sama organizuji mezinárodní projekty, je asi jasné, kde to všechno začalo.

Jaký byl váš oblíbený předmět na základní a střední škole?

Vlastně už tehdy to byly předměty, které jsou mi blízké dodnes – němčina, dějepis a základy společenských věd. Bavily mě jazyky, historie i témata spojená se společností a světem. Takže ani v tomto směru jsem se od svých školních let příliš nevzdálila

Kdo vás během školních let nejvíce ovlivnil nebo inspiroval?

Kromě táty to byly určitě moje dvě učitelky němčiny – paní učitelka Zajíčková na základní škole a paní učitelka Mihulková na střední. Obě byly náročné, hodně toho po nás

chtěly a dodnes jsem jim za to vděčná. Daly mi skvělý základ a určitě ovlivnily i to, že jsem si vybrala němčinu jako svůj obor. Zásadní zkušeností pro mě pak byly také pobyty během vysoké školy v Düsseldorfu a Drážďanech. Tam jsem se především naučila nebát se mluvit, i když člověk dělá chyby.

Proč právě dějepis a němčina?

Asi už to trochu vyplývá z toho, co jsem říkala. Na dějepisu mě baví především jeho propojení se současností. Člověk v historii často nachází podobné situace a vzorce, které se v různých podobách opakují, a díky tomu může lépe rozumět i tomu, co se děje kolem nás dnes. Němčina je pro mě zase velmi praktická – cizí jazyky vnímám jako něco, co člověku otevírá svět, usnadňuje cestování, komunikaci a poznávání jiných lidí a kultur.

Jak dlouho na Podskalské učíte a jaké byly vaše začátky?

Na Podskalské učím od podzimu 2008. Nastoupila jsem původně jen jako záskok za kolegyni, která se zranila, takže jsem tehdy vůbec netušila, jak dlouho tady zůstanu. Nakonec se z krátkého záskoku stalo už pěkných pár let. A moje začátky na Podskalské měly ještě jeden zásadní moment, v kabinetu jsem potkala svého budoucího muže. Měl stůl hned vedle mě. Takže ten záskok nakonec docela výrazně ovlivnil nejen můj profesní, ale i osobní život.

Pamatujete si na svůj první den jako učitelka? Jaké to bylo?

Vzpomínám si na svůj první den na praxi, kterou jsme měli povinnou na vysoké škole. Byla jsem na své bývalé základní škole a měla jsem učit třídu, do které shodou okolností chodila i moje mladší sestra. Hodinu jsem měla připravenou do posledního puntíku – kartičky, hry, aktivity… Žáci mi ale připravili vlastní „přivítání“ v podobě vysypaných květináčů po celé třídě. Než jsem vůbec stihla zareagovat, ujala se situace dozorující paní učitelka. Než se všechno uklidilo a uklidilo, zazvonilo – a bylo po mé první hodině. Ani první praxe na střední škole nezačala úplně nenápadně. Do třídy jsem vešla tak rázně, až mi podklouzla noha. No, bylo to opravdu entrée…

Jak se podle vás studenti během vaší učitelské dráhy změnili?

Mění se všechno – doba, společnost i podmínky, ve kterých studenti vyrůstají. Nemyslím si ale, že by dnešní studenti byli horší, línější nebo méně schopní než předchozí generace. Jsou jednoduše jiní, stejně jako jsme byli jiní my oproti generaci našich rodičů. Změnil se svět kolem nich, způsob komunikace, přístup k informacím. A na to musí reagovat také škola a učitelé. Metody, které dobře fungovaly před dvaceti lety, dnes už nemusí obstát.

Úkolem učitele podle mě není snažit se dnešní studenty přizpůsobit době, která už neexistuje, ale hledat způsoby, jak je vzdělávat v podmínkách současného světa. Zároveň ale není potřeba zahodit všechno, co fungovalo dříve. Právě v tom vidím jeden z nejtěžších úkolů dnešního učitele – najít správnou rovnováhu mezi novými přístupy a tím, co má ve vzdělávání trvalou hodnotu.

Máte nějaký nezapomenutelný zážitek z vyučování nebo školního výletu?

Těch bylo za ty roky opravdu hodně a jeden vtipnější než druhý. :-) Občas se mi při hodině podaří nějaký opravdu povedený přežblebt a někdy se mu začnu smát tak, že mám pak sama problém hodinu normálně dokončit.

Co obnáší práce výchovné poradkyně?

Je to hlavně práce s lidmi a řešení nejrůznějších situací, které školní život přináší. Jsem tu pro studenty, když se potýkají s nějakými obtížemi ve studiu, ve vztazích ve třídě nebo mají jiné starosti. Ale někdy si zkrátka každý potřebuje jen na chvíli vydechnout, popovídat si nebo potulit Huga – malou plyšovou pandu. :-) Tahle práce mě moc naplňuje, protože ráda naslouchám a společně se studenty hledáme cestu, která jim může pomoci. Nebo jen tak probereme, co se kolem nás děje.

I když je to také dost „papírování“. To pak nastupuje moje oblíbená káva.

Máte nějaký silný zážitek jako poradkyně?

Konkrétní situace samozřejmě nemůžu a ani nechci rozebírat. Ale vždycky mě zahřeje u srdce, když se něco podaří, např. někomu pomoci, něco společně vyřešit, někoho nasměrovat nebo ho provést náročnější situací. V téhle práci člověk často vidí konkrétní výsledek, a právě to mě neuvěřitelně nabíjí. Je to pro mě potvrzení, že moje práce má smysl.

Proč si myslíte, že je důležité znát historii?

Abychom se z ní dokázali poučit a neopakovali stejné chyby. Zároveň nám pomáhá pochopit, proč se určité události staly a jaké mají důsledky. Právě hledání souvislostí, příčin a důsledků mě na dějepisu baví asi nejvíc. Historie totiž není jen o tom, co bylo, ale pomáhá nám rozumět i tomu, co se děje dnes.

Jak by měl podle vás vypadat dobrý učitel?

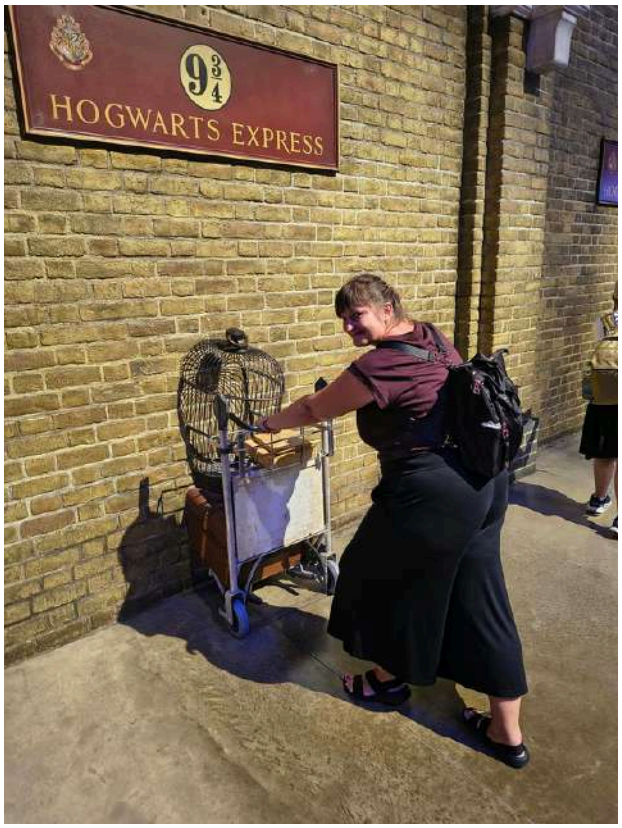
Jéje, to není vůbec lehká otázka. Pro mě je hodně důležitá důslednost a jasná komunikace – říct studentům, jak bude výuka probíhat, co jim můžu nabídnout já a co naopak očekávám od nich. Zároveň by ale učitel měl být lidský, vřelý a mít energii, kterou dokáže přenést i na ostatní. A asi největší umění je přesvědčit studenty, že se vlastně chtějí učit sami – ne proto, že musí, ale protože jim to dává smysl.

Proč tak ráda cestujete? Máte svou nejoblíbenější zemi nebo lokalitu?

Asi nebude překvapením, že mám nejblíž k německy mluvícím zemím. Na cestování mě baví poznávat jiné kultury, zvyky a způsob života a porovnávat je s tím, jak žijeme u nás. Člověk často objeví něco, čím bychom se mohli inspirovat, ale zároveň si díky cestování uvědomí, kolik skvělých věcí máme doma a někdy je bereme až příliš jako samozřejmost.

Jakou radu byste dala studentům, kteří přemýšlejí o kariéře v dějepisu nebo ve školství?

Asi bych jim poradila, aby byli hlavně zvídaví a otevření novým zkušenostem. Aby cestovali, poznávali lidi, ptali se a nebáli se zkoušet nové věci. Ve školství totiž člověk nikdy není „fertig“[1] – pořád se učí, přizpůsobuje se nové době a často se učí i od samotných studentů. A pokud je práce s mladými lidmi baví a dává jim smysl, určitě stojí za to ji zkusit.

1 *pozn. od redakce:* fertig znamená v němčině zralý, vyspělý, hotový, u konce

Mezinárodní den stromů

Procházíme kolem nich snad každý den, ale víte, čeho všeho jsou schopny? Pro vstup do nového školního roku v ekologické rubrice probereme důležitou část rostlinného, a i pozemského, světa — stromy.

PETRA SKOKANOVÁ, 2.B / FOTO: FAJNVYLETY.CZ

Svátek rostlinných velikánů

Příběh začal v americké Nebrasce v polovině 19. století. V té době lidé popisovali místní krajinu jako „bez stromů". Místní osadník J. Sterling Morton využil své práce novináře, aby pobídl občany k sázení. Proč? Z vlastně dost praktických důvodů pro život. Věděl totiž, že mohou zamezit erozi půdy svým rozsáhlejším kořenovým systémem či že tvoří stín na místě, kde by bez něj působil jen žár ze slunce. Vzniklo z toho velké nadšení, které v roce 1872 změnilo myšlenku v zákon. Data dnů oslav se dnes v jednotlivých státech liší na základě klimatických podmínek a podle vhodného času pro výsadbu. Takže například takový Dia del Arbol v Mexiku se slaví v červenci, japonský Midori noni (Ozeleňovací den) je na konci dubna. Pro středoevropské země jako je například Česká republika, platí 20. říjen.

Filtr ovzduší a chytač CO_2

Ve vzduchu se vznáší nespočet částic, které oteplují vzduch a mohou negativně působit na naši dýchací, nervovou, ba i cévní soustavu. Stromy tyto škodlivé látky, jako oxidy síry a dusíku nebo třeba takový přízemní ozon, který je pro nás smrtelný, zachytávají.

A jak je to s tím naším známým oxidem uhličitým? Jistě všichni víme, že rostliny ho obecně absorbují v rámci fotosyntézy, aby si mohly vytvořit organické látky pro svůj růst a správné fungování. Dokážou částečně z ovzduší i čerpat CO_2, který jsme my lidé vypustili spalováním (např. z továren, fosilních paliv aj.). Jenže všechno má i svoji odvrácenou stranu, že? I když stromy ukládají do sebe skleníkový plyn, tento stav trvá jen dočasně, strom časem zestárne, odumře a plyn se vrátí zpět. Starší jedinci často nepotřebují už tolik se svou maximální výškou oxid absorbovat. S tím souvisí i velký problém monokultur, kde stromy právě stejného stáří, a i druhu mají „limit" svého úložiště stejný, takže koncentrace oxidu uhličitého v ovzduší nemusí být tak stabilní. Tuto situaci můžeme nalézt například u nás ve střední Evropě. Z toho plyne, že řešení klimatické změny nemůžeme nechat jen na stromech, důležité je navrhovat i jiná řešení, a hlavně více plánovat s rozvahou.

Hrdina měst

Ve městech jsou stromy podstatnou součástí zeleně, která zvlhčuje místní ovzduší; čím jsou samotné porosty hustší a širší, tím lépe tvoří bariéru proti hluku. Jejich role zde důležitě ovlivňuje naše zdraví a staly se i estetickým prvkem.

Anketa strom roku

Tento způsob veřejné spolupráce se snaží ukázat ostatním zajímavé stromy s jejich příběhy v ČR a zároveň o stromy pečovat. Každé jaro probíhají nominace, z nichž následně porota vybere deset finalistů. Od léta do podzimu hlasuje veřejnost na internetových stránkách ankety. 20. října, tedy na Mezinárodní den stromů, se vyhlašují výsledky.

Též skrze organizaci můžete přispět na tři různé způsoby ochrany stromů — na jejich výživu ve městech, ošetření památných stromů nebo na opakovanou péči o stromy v krajině. Dar na jakoukoli ze tří podpor *má smysl.*

Otázka na závěr

Jak se jmenuje vítěz ankety Strom roku 2025 a kde ho najdeme? Správnou odpověď se dozvíte opět na našem instagramovém profilu.

Zdroje: prazskestromy.cz, arnika.org, stromroku.cz, e15.cz

„Relaxuju u čtení detektivek" paní učitelka Martina Kotrbová o knížkách, koníčcích a její cestě k výuce češtiny

Paní učitelka Kotrbová je češtinářkou a třídní učitelkou 1.V. Na Navrátilce učí již devátým rokem. Dozvíte se, co ji přivedlo k učení, jak moc je pro ni zásadní sport, jak neuvěřitelně akční je a spoustu dalších zajímavostí.

HELENE GRISONOVÁ, 2.V / FOTO: ARCHIV PANÍ UČITELKY KOTRBOVÉ

Co Vás přivedlo na Podskalskou?

Před devíti lety tady už učila moje dcera Tereza biologii. Tou dobou se hledal češtinář. Ona mi zavolala a já jsem si řekla, že jsem ve fázi, kdy mi změna jenom prospěje. Místo jsem tedy vzala a zůstala tu doteď. Těch devět let uteklo lusknutím prstu.

Co Vás na češtině baví nejvíce?
Proč jste si vybrala zrovna ji?

Moje cesta nebyla úplně snadná a jednoznačná. Já jsem milovala knížky od malička, ráda jsem psala, publikovala jsem články ve sportovní rubrice v Plzeňských listech. Mohla jsem to propojit se svou další zálibou, kterou byl pohyb, konkrétně sportovní karate, tanec a badminton. Líbilo by se mi pracovat v budoucnu v novinách naplno, jenomže v té době to byla politicky angažovaná záležitost a žurnalistika nepřicházela proto v úvahu. Ve čtvrtém ročníku gymnázia jsem podala přihlášku ke studiu češtiny a dějepisu na FFUK v Praze a ono to vyšlo. Nikdy jsem tohoto rozhodnutí

nelitovala, školu jsem dokončovala už po sametové revoluci a atmosféra vní byla vporovnání se sedmdesátými lety již značně uvolněná.

Máte nějakou knižní historku z dětství?

My jsme měli byt vedle kostela, který dnes stojí v Plzni nedaleko Techmanie. V prostorném bytě byly vysoké stropy, krásná parketová podlaha a stěny mého pokoje tvořila knihovna naplněná knižními tituly nejrůznějších žánrů. Poměrně brzy jsem odhalila, že můj tatínek ty nejzajímavější knihy ukrýval až ve druhé řadě těch nejvyšších pater knihovny. Zato celého Jiráska vkůži vázaného jsem měla ve výši svých očí na dosah ruky. Když se to tak vezme, ani to mě neodradilo od studia dějepisu, i když jsem přečetla jen Staré pověsti české a prolistovala Filosofskou historii.

Pracovala jste i vjiném zaměstnání?

Ano, se svým manželem, modelářem od malička, jsme založili firmu zaměřenou na modelářskou elektroniku. Vyvinuli jsme vlastní řadu MZK přijímačů do modelů letadel, lodí a autíček a pohybovali se vpříjemném modelářském prostředí po Evropě i mimo ni. Je ale pravda, že jsem přitom stále, byť vupraveném režimu, nepřestala učit češtinu.

Co vás na studentech baví nejvíce? Překvapí vás ještě něco?

Každý student je jiný, a proto je tato profese plná překvapení. Baví mě, že to nikdy není stejné, nikdy to není nuda. Studenti jsou mou inspirací, díky nim jsem schopna se na věci dívat zněkolika úhlů pohledu. To, co mi přišlo dříve důležité, vnímám mnohdy jen jako okrajovou součást výuky, naopak dávám stále více důraz na souvislosti. Sama si říkám, že pamatovat si informace ve stylu telefonního seznamu by mně nevyhovovalo a znalosti takto získané by rychle mizely. Mám pocit, že naši studenti mají rádi knihy, a ještě pořád si čtou „pod lavicí“, tak se to říkalo dříve. Nemyslím si, že by to měla současná generace snazší než my. Spíš naopak. Vyznat se vtom obrovském množství informací, zvládnout veškerý vyvíjený tlak, sociální sítě… Jako každá doba má i tato své klady a zápory. Na studentech naší školy se mi líbí, že jsou schopni ptát se a poslouchat druhou stranu. To každý jen tak neumí.

Neomrzí se to povolání s časem?

Když člověk neučí pořád stejně, má před sebou knihy, které si nutně potřebuje prostudovat, divadelní představení, která by chtěl navštívit, výstavy, jež by mu neměly uniknout, tak ho učení v daném oboru jistě neomrzí. Možná se jen dostává do časového presu, protož nemůže stihnout předat studentům vše, co by si přál.

Přijde vám, že máme dostatek hodin češtiny?

U lycea a veteriny je dobré, že jste schopni pojmout hodně informací v krátkém časovém úseku. Díky tomu to rámcově stačí. Na přijímací zkoušky na vysokou školu to samozřejmě dost není, ale čeština není hlavní studijní obor, kvůli kterému jste sem přišli. Přesto vidím, že vás humanitní obory a všeobecné znalosti zajímají, a to mě těší. V hodinách jazyka a slohu není příliš prostoru na hry, vymýšlení příběhů nelze zvládnout v množství třiceti lidí a vyžaduje také více času.

Jednou jste nám v hodině prozradila, že cvičíte pilates. Co Vás k tomu přivedlo?

Od dětství mě tatínek vedl ke sportu. Od svých šesti do zhruba dvaceti dvou let jsem dělala závodně sportovní karate. Pak jsem chvíli tancovala Rock & roll, složila cvičitelské zkoušky a od lekcí aerobiku jsem dospěla k hodinám bodystylingu, cvičení na velkých míčích a power pilatesu. Hodiny mám ale pořád ještě okořeněné taneční hudbou, která pomáhá odsunout každodenní problémy a je pro duševní i fyzickou relaxací.

Jaké další aktivity děláte ve volném čase? Která volnočasová aktivita je vaše nejoblíbenější?

Nejde vybrat jen jednu. Pro mě je velmi důležitá rodina, která je poměrně široká. Hrajeme spolu deskové hry, děti a vnoučata jsou také pohybově nadané, a tak hodně času na chalupě v Brdských lesích (a nejen tam) trávíme pohybem venku, jezdíme na kolech, plaveme, navštěvujeme

paní učitelka Kotrbová se svou třídou 1.V na adaptačním kurzu

workoutová hřiště…Osobně se navíc už tři roky věnuju keramice, což byl můj dlouhodobý sen a přání.

Co patří mezi vaše oblíbené knižní žánry?

Začínala jsem se sci-fi literaturou, kterou mám stále ráda. Relaxuju u detektivek a dávám přednost románům, které reflektují skutečné události 20. století. Preferuji obecně českou literaturu a české autory. Mezi mé oblíbené patří třeba Petra Klabouchová nebo Alena Mornštajnová. Vzorem spisovatele zůstává pro mě ale Ota Pavel, který psal krásně nejen o přírodě a rybaření, ale i vynikající sportovní reportáže. Domácí knihovna se mi v poslední době plní knihami, které bych si nutně potřebovala přečíst, jen času se mi nedostává.

Co byste mohla říci na závěr našeho rozhovoru?

Chtěla bych popřát vám i celé redakci Podskaláku, ať nacházíte zajímavá témata, tvorba časopisu vám přináší potěšení, a v neposlední řadě hodně čtenářů, kteří se těší na další nová čísla.

Politika: VOLBY DO ZASTUPITELSTEV A SENÁTU

S dalším číslem i my přinášíme zprávy ze světa politiky. V tomto čísle si posvítíme na aktuální volby do zastupitelstev a senátu. Konkrétně na jejich význam, systém a další fakta.

TEREZA TICHOTOVÁ, 4.G + PETRA SKOKANOVÁ, 3.B / FOTO: DENIK.CZ

Proč se volí do zastupitelstev?

Zastupitelstvo řeší totiž ty nejspecifičtější záležitosti. Třeba takové opravy chodníků ve vaší čtvrti nebo obci, vybudování nového parkoviště, rozhodnutí o tom, kde se může a bude stavět nebo také schvalování rozpočtu na všechny předešlé zmíněné prvky patřících do práce zastupitelstva.

Samotné volby se ale liší, pokud volíme ve městech nebo menších obcích. V hlavním městě a dalších větších (statutárních) městech se volí do dvou úrovní. Když byste se chtěli zúčastnit voleb v Podskalské ulici a máte v dané městské části trvalý pobyt, museli byste volit pro Zastupitelstvo hl. města Prahy a pro zastupitelstvo konkrétní městské části v Praze (v tomto případě pro Prahu 2). Jenže jaký je v tom rozdíl? Zastupitelstvo pro celé území Prahy se zabývá MHD, územními plány či velké dopravní stavby. Pro zastupitelstvo konkrétní městské části jsou stěžejní úpravy místní zeleně, správa obecních bytů, financování projektu dětského hřiště apod.

Zajímavá fakta v číslech:

- volebních okrsků (tedy oblastí, které jsou přiřazené pro volené zastupitelstvo) máme **14 557**,
- právě okrsek, který má do **400** voličů musí mít aspoň **4** členy komise, která je zodpovědná za průběh voleb, v ostatních případech minimálně **5** členů,
- v minulých komunálních volbách v roce 2022 Český statistický úřad zaznamenal **107 364 376** platných hlasů,
- mandátů u zastupitelstev je celkem k dispozici **61 737** a v senátu se rozhoduje o **jedné třetině**, tedy **27** místech.

Systém voleb:

Důvodem nízké účasti u tohoto typu voleb bývá složitost systému, jak si lidé mohou zvolit své oblíbené kandidáty. Protože na rozdíl od prezidentských či parlamentních voleb se zde nevybírá jen jeden lístek, nýbrž křížkuje z několika stran nebo lidí z kandidátek.

Na výběr je ze tří možností, jak se dá křížkovat. Prvním způsobem je zvolit jednu stranu, kdy v tomto případě obdrží strana všechny dostupné hlasy. Ty jsou určeny počtem volených mandátů v dané obci. Druhým je volba napříč stranami, kdy se vybírají pouze kandidáti. V tomto případě se ale nesmí překročit počet mandátů, jinak by byl váš hlas neplatný. Poslední variantou je tzv. kombinovaná volba jedné strany a kandidátů z ostatních stran. Kdy počet mandátů strany oslabuje počet zakřížkovaných kandidátů.

Avšak váš hlas se nemusí stát neplatným pouze v případě překročení křížků. Chybné je též, pokud jste:

- Zakroužkovali více, než jednu stranu
- Odevzdali volební list ve špatné obálce
- Váš list byl poškozen
- Vaše odpovědi byly zaznamenány jiným symbolem než křížkem uprostřed pole

Senátní volby:

V některých volebních obvodech v ČR probíhaly také volby do Senátu. A to, protože se každý sudý rok obměňuje jedna třetina křesel. Přesně jde o **27 z 81** členů Senátu. Zásadní rozdíl je mezi senátními a komunálními volbami je to, jakým způsobem se volí. Senátní volby už jsou o něco jednodušší, a to klasickým vložením lístku do žluté obálky.

Důležité je také podotknout, že do senátních voleb neměli možnost volit všichni voliči, jen ti, kteří spadali právě pod jeden z **27** vybraných obvodů.

Rozhovor s Inkou Ježdíkovou

Od Brna přes rozdílové zkoušky z ekonomiky až po život na pražském internátu a tréninky za Florbal Chodov. Brankářka Inka Ježdíková v rozhovoru vypráví o tom, jak skloubit střední školu s vrcholovým sportem, co pro ni znamená florbalová prohra, jaké má předzápasové rituály i kam až sahají její sny o zahraniční lize.

EMÍLIE ŠMERÁKOVÁ, 3.G / FOTO: ARCHIV INKY JEŽDÍKOVÉ

Jak jsi začala s florbalem?

Když jsem byla malá, s rodiči jsme hledali sport, který mě bude bavit a kterému bych se mohla věnovat. Moje sestřenice zrovna tou dobou hrála florbal, tak jsem si ho šla zkusit také. Na prvním tréninku se mi líbilo a už jsem u toho zůstala. Teď už hraji desátým rokem.

V jakém klubu jsi začínala a ve kterém klubu nyní působíš?

Mým mateřským klubem byl klub Bulldogs Brno, kde jsem strávila osm sezón. Momentálně hraji druhou sezónu za Florbal Chodov.

Jakým způsobem jsi se dostala na pozici brankáře a hrála jsi někdy v poli?

V poli jsem hrála, když jsem začínala v nejmladších kategoriích, kde jsme se všichni různě točili mezi brankou a polem. Postupem času mě to začalo bavit více a chtěla jsem trénovat se svou kamarádkou, která začala chytat o něco dříve. Od mladších žákyň jsem tedy zůstala na pozici brankáře nastálo.

Kolikrát týdně trénuješ?

Většinou trénuji čtyřikrát nebo pětkrát týdně plus zápasy, které jsou nejčastěji o víkendech.

Jak zvládáš skloubit školu a tréninky?

Je to docela náročné, kvůli zápasům přijdu o většinu víkendů, kdy bych potřebovala dohánět učení, které kvůli tréninkům nestihnu během týdne. Dělám často věci do školy dost na poslední chvíli, ale zatím se mi to daří i přes málo času nějak zvládat.

Jak probíhal tvůj přestup z Brna do Prahy?

Po rozhodnutí, že budu přestupovat, jsme se hned snažili najít školu, kam bych mohla chodit. Když jsem se rozhodla pro naše gymnázium, musela jsem se následně připravovat na rozdílové zkoušky z ekonomiky, kterou jsem na předchozí škole v Brně neměla. Když se mi podařilo zkoušky složit, sehnali jsme v Praze internát.

Když mi skončila sezona a nemohla jsem už trénovat v Brně, dojížděla jsem čas od času na otočku do Prahy na herní tréninky, letní přípravu jsem si plnila individuálně z Brna. Po začátku školního roku jsem už mohla být na 100 % s týmem a zvykala si na nové prostředí.

Máš nějaký rituál, který si plníš před zápasem?

Když hrajeme domácí zápas, tak se chodím před odjezdem na halu projít ven na vzduch, mimo to si ráda před každým zápasem i tréninkem vždy obouvám a zavazuji boty ve stejném pořadí. Pak jsou samozřejmě nějaké věci při rozcvičce, které mi pomáhají dostat se do zápasu, ne vždy ale plním stejnou rutinu, záleží na pocitu.

Jaké jsou tvé kariérní cíle?

Chtěla bych, abych se díky florbalu dál posouvala po fyzické i mentální stránce. Nejdůležitější je pro mě, aby mě to dlouhodobě naplňovalo a abych byla pořád lepší a lepší. Určitě bych v budoucnu ráda hrála extraligu a dokázala si v týmu vybudovat stabilní pozici, se kterou budu spokojená.

Plánuješ hrát i v zahraničí?

Rozhodně mě to láká a ráda bych hrála třeba ve Švédsku nebo Švýcarsku, hodně ale záleží i na tom, kde budu po maturitě studovat, a jestli by o mě nějaký klub stál a pomohl mi tento sen realizovat.

Jsi povahou hodně soutěživá? Jak je pro tebe náročné prohrávat?

Samozřejmě, jdu do každého zápasu s tím, že chci vyhrát. Když se to někdy nepodaří, je to často známka toho, že je potřeba na něčem zapracovat a že jsou někde mezery – beru to tedy co nejvíce jako možnost se posunout dál a poučit se. Je pro mě důležité odevzdat ze sebe v zápasech opravdu maximum, pokud to udělám a přesto prohrajeme, beru to vnitřně určitě líp, než kdybych se na něco vykašlala. Myslím, že pro žádného sportovce není jednoduché prohrávat, je to ale někdy součást hry a vyhnout se tomu nedá.

VESMÍR Z POHLEDU STUDENTA

Černé díry - kapitola III.

Jak ovlivní dvě nejbližší černé díry v budoucnu naši alaxii?

Jestli jste si říkali, jak to, že naše Galaxie drží pohromadě, nebo jste zaslechli či viděli video na Instagramu ukazující teoretickou srážku Mléčné dráhy a Andromedy, tak toto vše a ještě více se dozvíte v tomto článku.

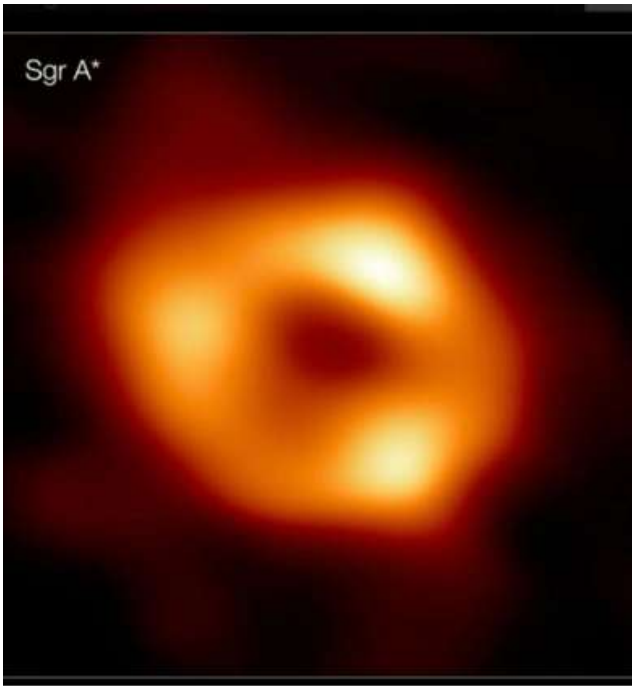
TOMÁŠ KLEČKA, 2.G / FOTO: PINTEREST

Černé díry v srdci Mléčné dráhy a Andromedy

Uprostřed naší Galaxie, Mléčné dráhy, se skrývá objekt, který bychom odtud nikdy nemohli spatřit pouhým okem. Jmenuje se Sagittarius A (Sgr A) a je to superhmotná černá díra. Její hmotnost odpovídá asi čtyřem milionům Sluncí. Leží přibližně 26 tisíc světelných let od Země, směrem k souhvězdí Střelce. Přestože je tak obrovská, na obloze ji nevidíme jako černý kruh. Astronomové ji poznávají podle toho, jak působí na okolní hvězdy a plyn.

Objev Sagittaria A

V okolí středu Mléčné dráhy jsou hvězdy namačkané mnohem blíže k sobě než v našem okolí. Některé z nich obíhají kolem neviditelného středu neuvěřitelně rychle. Astronomové po mnoho let sledovali jejich pohyb a zjistili, že se musí pohybovat kolem velmi hmotného, ale zároveň mimořádně malého objektu. Nejlepším vysvětlením je černá díra.

Sagittarius A není vidět přímo, ale jeho okolí pozorovat můžeme. Plyn a prach, které se k němu přibližují, se zahřívají a mohou vydávat záření. Černá díra navíc ovlivňuje dráhy hvězd, které jsou poblíž. Právě pozorování těchto hvězd pomohlo vědcům určit jeho hmotnost. V roce 2022 zveřejnil projekt Event Horizon Telescope také první obraz jeho okolí: zářící prstenec horkého materiálu kolem tmavého středu.

Sagittarius A je nyní poměrně klidný. Nepohlcuje velké množství hmoty najednou, a proto jeho okolí nezáří tak výrazně jako u některých aktivních černých děr v jiných galaxiích. To ale neznamená, že by byl malý nebo bezvýznamný. Jeho gravitace ovládá dění v nejvnitřnější části galaxie. Ve větší vzdálenosti už však nad pohybem hvězd rozhoduje hlavně gravitace celé Mléčné dráhy, která obsahuje stovky miliard hvězd a velké množství temné hmoty.

Objev Messiera 31

Mléčná dráha je jedna z velkých galaxií v našem vesmírném sousedství. Asi 2,5 milionu světelných let od nás leží galaxie v Andromedě, známá také jako M31. I v jejím středu se nachází superhmotná černá díra. Označuje se M31 a její hmotnost je odhadována přibližně na sto milionů hmotností Slunce — tedy mnohem víc než u Sagittarius A.

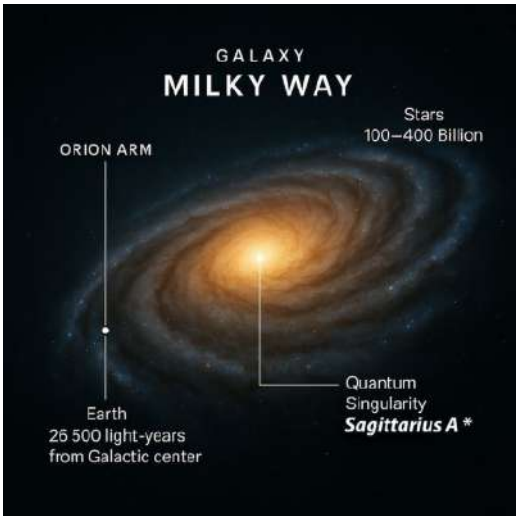

Andromeda je tak blízko, že ji za dobrých podmínek můžeme spatřit i bez dalekohledu jako slabý mlhavý obláček. Její centrální černou díru ale pouhým okem neuvidíme. Podobně jako u naší Galaxie ji astronomové zkoumají podle pohybu hvězd a záření z okolí jejího středu. Obě galaxie tak mají ve svém srdci obří černou díru, i když každá má jinou hmotnost a její okolí vypadá jinak.

Srazí se Mléčná dráha s Andromedou?

Andromeda se vůči Mléčné dráze přibližuje. Dlouho se proto předpokládalo, že se obě galaxie za několik miliard let určitě srazí a postupně splynou. Novější výpočty ale ukazují, že výsledek není jistý. Studie zveřejněná v roce 2025 odhadla, že pravděpodobnost, že se Mléčná dráha a Andromeda během příštích deseti miliard let nespojí, je téměř 50 procent. Do výpočtů totiž vstupují i další galaxie v našem okolí a nejistoty v jejich hmotnostech a pohybech.

Pokud ke srážce přece jen dojde, nepředstavujme si ji jako náraz dvou pevných koulí. Galaxie jsou obrovské, ale mezi hvězdami jsou ještě mnohem větší vzdálenosti. Při jejich prolínání se proto jednotlivé hvězdy pravděpodobně přímo nesrazí. Gravitace však může změnit jejich dráhy a přeskupit celé galaxie. Mléčná dráha a Andromeda by se mohly postupně spojit do jedné větší galaxie, jejíž vzhled by byl jiný než dnešní spirály.

Co se stane s černými dírami?

Při splynutí galaxií se jejich centrální černé díry také začnou přibližovat. Nejprve by každá zůstala ve středu své původní galaxie, ale gravitační působení hvězd a plynu by jejich dráhy postupně měnilo. Nakonec by se obě černé díry mohly dostat do těsné dvojice a obíhat kolem sebe. Pokud by se přiblížily dostatečně, mohly by splynout v jednu ještě hmotnější černou díru. Při takovém procesu by se prostorem šířily gravitační vlny — chvění samotného časoprostoru.

Tohle spojení by ale nebylo rychlé. Ani po případném setkání galaxií by černé díry nespadly jedna do druhé okamžitě; jejich přibližování může trvat velmi dlouho. Astronomové také přesně nevědí, jak bude celý proces probíhat, protože záleží na množství plynu, hvězd a dalších okolnostech v obou galaxiích.

Případná srážka Mléčné dráhy a Andromedy by tedy nebyla jen příběhem dvou galaxií, které se k sobě blíží. Byla by to také velmi pomalá proměna jejich středů, kde se nacházejí dvě obří černé díry. Zatím ale nevíme, zda se jejich setkání opravdu odehraje. Jisté je jen to, že Sagittarius A i černá díra v Andromedě už dnes patří k nejzajímavějším objektům našeho vesmírného okolí.

Odyssea (2026)

Christopher Nolan převyprávěl legendární řeckou báji po svém – bez digitálních triků a na největší kamery světa. V čem je jeho Odyssea jiná než Homérova předloha a proč na ni filmoví nadšenci z celé Evropy vyrazili právě do Prahy?

ANASTÁZIE PROBSTOVÁ, 3.B / FOTO: ČSFD.CZ

Upozornění

Jelikož se jedná o zajímavosti, nacházejí se zde dozajista spoilery, které vám sice nevyzradí myšlenku či vyvrcholení celého příběhu, ale mohou poskytnout informace o místech, postavách a jiných aspektech filmu. Toto platí na vše, kromě závěru – ten není vhodné číst před zhlédnutím snímku.

Úvod

Odyssea je velmi starý příběh, který byl už převyprávěn mnoha lidmi a mnoha způsoby. Tento rok vyšel film se stejnojmenným názvem, jenž se pokouší o něco nového, a to všemi možnými, sebevíc neobvyklými metodami. A na ty právě bude tento článek zaměřen.

Jak byl film natočen?

Čím film rozhodně dokázal zaujmout ještě předtím, než jsme jej viděli, je fakt, že byl natočen na 70 mm IMAX kamery. Není zcela výjimečné tuto kameru na film použít, natočit na ni ale celý 172 minut dlouhý film je nesmírně složité. A proč?

IMAX

Samotná kamera váží okolo 180 kg, rozhodně ji tedy nemůže obsluhovat jen jeden člověk. Byl proto sestaven celý tým, jen aby ji dokázal přenést z jednoho místa na druhé. Dalším limitem se stala délka, na kterou lze beze střihu točit, která činí 3 minuty. Může se proto zčásti zdát, že je Odyssea občas tak nějak rozkouskovaná (to je však čistě subjektivní pohled).

Tvůrci museli být ale kreativní i v jiných ohledech, a to především, pokud šlo o příšerný hluk, který IMAX neodmyslitelně při natáčení dělá. Musel být proto vyroben speciální kryt, který by kameru odhlučňoval.

Snadné to není ani, když už je film zcela dotočen, jelikož jeho kopie váží přes 300 kg (chceme-li ji vidět tak, jak to Nolan zamýšlel). A ne každé kino má možnost promítat snímky tím způsobem, aby nám dal okusit absolutní vrchol vizuálního požitku, jak to mnozí nazývají.

Na Odysseu jedině do Česka?

„Jedině do Česka" může být trochu zavádějící. Pravdou ale je, že u nás v ČR máme kinosál (konkrétně na Flóře), kde lze Odysseu zhlédnout v její plné kvalitě. Taková místa jsou v Evropě dostupná jen tři, a proto mnoho lidí ze zahraničí jelo na premiéru právě k nám. Lístky na takový jedinečný zážitek byly však vyprodané dlouho dopředu.

Věrohodnost

Jedná se sice o legendu, ale přesto bych řekla, že smíme odhadovat a poznávat, co smysl historicky dávat může a co ne. Zajímavé je, jak se s tím vším, co se týče vizuálu či jiných vjemů, Odyssea popasovala.

Snímek se totiž nestal jen výjimečným tím, že byl jako první celý natočen na IMAX, ale také se snažil o co nejmenší použití CGI. Tvůrci se tedy snažili o všemožné techniky filmových triků. A aby byl zážitek o to skutečnější, důraz se kladl i na lokality natáčení.

Jedním z nich byla jeskyně na Peloponésu v Řecku, která sama o sobě je předmětem legend a mýty dozajista opředena. Kromě tohoto ostrova se točilo i na Favignana (Itálie), což je shodou okolností také oblast, o níž se předpokládá, že právě tam si Homér představoval určité pasáže ze své Odyssey. A třetím ostrovem na seznamu je opakem jihu – sever. Konkrétně Island si Nolan vybral jako představitele Hádu (posmrtná říše), a to proto, aby se stal opakem domova Řeků, tedy místem chladným a pustým místem.

Zaměříme-li se na rekvizity, můžeme vypíchnout například loď, která ve filmu hrála nemalou roli. Ta totiž ve skutečnosti nebyla pouhou rekvizitou či kulisou. Nolan použil Draken Harald Hårfagr - loď postavenou tradičními metodami dle vikingských lodí. Ta byla ještě předtím, než vystoupila v Odyssee, zajímavá už faktem, že plně funkční přeplula Atlantik. Samozřejmě se příběh odehrává dlouho před Vikingy, a z toho důvodu byla předělána, aby vzhledově odpovídala antickému Řecku. Ačkoli samotný tvar lodi neodpovídal. Kritika nepřesnosti se týkala i zbroje a štítů.

Teď ale zapomeňte na zrak a soustřeďte se na zvuk, neboť i ten hrál ve filmu velkou roli. Kromě skutečně epických skladeb, jejichž původní délka měla něco přes čtyři hodiny, je tu i nezaměnitelný zvuk lyry. Ten se ozve pokaždé, vystřelí-li Odysseus ze svého luku. Na tuto lyru hrála americká archeomuzikoložka Rosa Fragorapti, která se specializuje na studium a interpretaci starověkých hudebních nástrojů.

Závěr a trocha mého názoru

Odyssea byla, je a doufejme že i navždy bude naprosto úžasný příběh, na který se jen tak nezapomene. Nolanova Odyssea je, troufla bych si říct, zcela novým pojetím v několika ohledech. Kromě stylu natáčení, který mě osobně zaujal daleko víc než film samotný, je to i jiné chápání celé Odysseovy cesty. Zatímco v Homérově Odysseji jsou činy tohoto hrdiny popisovány velice heroicky (nečekaně) a jako něco, možná bychom mohli říct i, co lze obdivovat, Nolan se na celou věc dívá jinak. Jeho Odysseus je mnohem ztrápenější (a to vůbec ne ve zlém). Svých činů, které ne vždy byly správné a nikdy nebyly snadné, lituje? Posuďte sami...

Co tedy dodat na konec, snad jen to, že to rozhodně byl film k zamyšlení, na který si každý svůj názor musí udělat sám (a nejlépe o něm s někým debatovat).

Červi

DORA HERMÍNA LIŠKOVÁ, 3.B / FOTO: PINTEREST

Už se mi fakt chtělo domů. Zůstávat ve škole do šesti hodin kvůli nějaké akci by nebavilo nikoho normálního. Teď už sem ani nechodili noví lidé. Vůbec nechápu, proč nás prostě nemohli pustit o něco dříve. Ale budiž. Počkala jsem do půl sedmé, spíše jsem dlouhé minuty odseděla s mobilem v ruce, a konečně jsem se mohla začít připravovat domů. Nejprve jsem ale musela uklidit třídu.

Lavice byly v naší třídě rozloženy do tvaru U. Byla jsem zde jediná, takže mi to chvíli zabralo, než jsem třídu vrátila do původního stavu. Když už jsem uklízela poslední lavici, něco jsem zaslechla na chodbě. To bylo zvláštní, protože většina lidí taktéž ještě uklízela, stejně jako já. Zvídavost ale vyhrála, a tak jsem jen vyhlédla na chodbu. Jen vyhlédla.

Chodba byla temná a v ostatních třídách se už také z nějakého důvodu nesvítilo.
Chvíli jsem panikařila. Byli už všichni pryč? Byla jsem tu poslední? Měla bych už také zhasnout a odejít? To jsem ale nestíhala, ještě jsem musela uklidit pár věcí! A co byl zač ten zvuk? Odkud to vlastně vycházelo? Byl to tichý tenoučký hlas, snad staré ženy?

Zněl, jako by šel ze všech stran chodby. I z poza mě.
Snad něco říkala, ale nebylo jí rozumět. Ne, znělo to, jako by se mluvit snažila, ale něco jí v tom bránilo. Potřebovala snad pomoc? Sice jsem měla uklízet, ale pokud byl člověk v nesnázích, nemohla jsem ho tam nechat.

Vkročila jsem na chodbu. Zdálo se, že tu je mnohem větší zima než ve třídě.
„Haló?“ zkusila jsem a ruce strčila do podpaží, aby mi nepromrzly prsty. Za tři vteřiny zvuk zmizel. Zavládlo absolutní ticho. To bylo snad ještě horší než to sípání. Ticho naštěstí (nebo snad naneštěstí?) dlouho nevydrželo.

Žena začala křičet. Ten zvuk byl ohlušující. Bylo to z plna hrdla, ale zdálo se, že jí něco blokuje plíce. Jako by snad byly něčeho plné. Musela jsem si přitisknout dlaně na uši, co nejpevněji to šlo, a přesto jsem ji slyšela.

Otočila jsem se na podpatku a chtěla jsem zmizet ve třídě. Hlavně dát nějakou zábranu mezi mě a tu šílenou ženskou, která tu ani neměla co dělat. Ale dveře byly zavřené.

Proč byly ty dveře zavřené? Jak se ty dveře vůbec zavřely?! Já jsem je přece nechávala otevřené! Ale teď jsem měla větší problém než záhadně zavřené dveře. Křik náhle z ničeho nic ustal. Následující zvuk ovšem nebyl o nic příjemnější. Bylo to pleskání bosých nohou o podlahu chodby. Ta ženská běžela ke mně. A běžela rychle.

Trhla jsem sebou a otočila se čelem k chodbě. Pohybovala se ke mně její silueta, ale ve tmě ji nešlo vidět. Do obličeje jsem ji viděla jako první, a to teprve až u mě byla nepříjemně blízko.Celý obličej měla pokrytý rudými fleky a tečkami, kolem kterých bylo vždy něco bílého. Snad hnis? Ne. Ne, to nebyl hnis. Ne, tohle bylo něco horšího. Tohle se

hýbalo. Tohle byli červi.

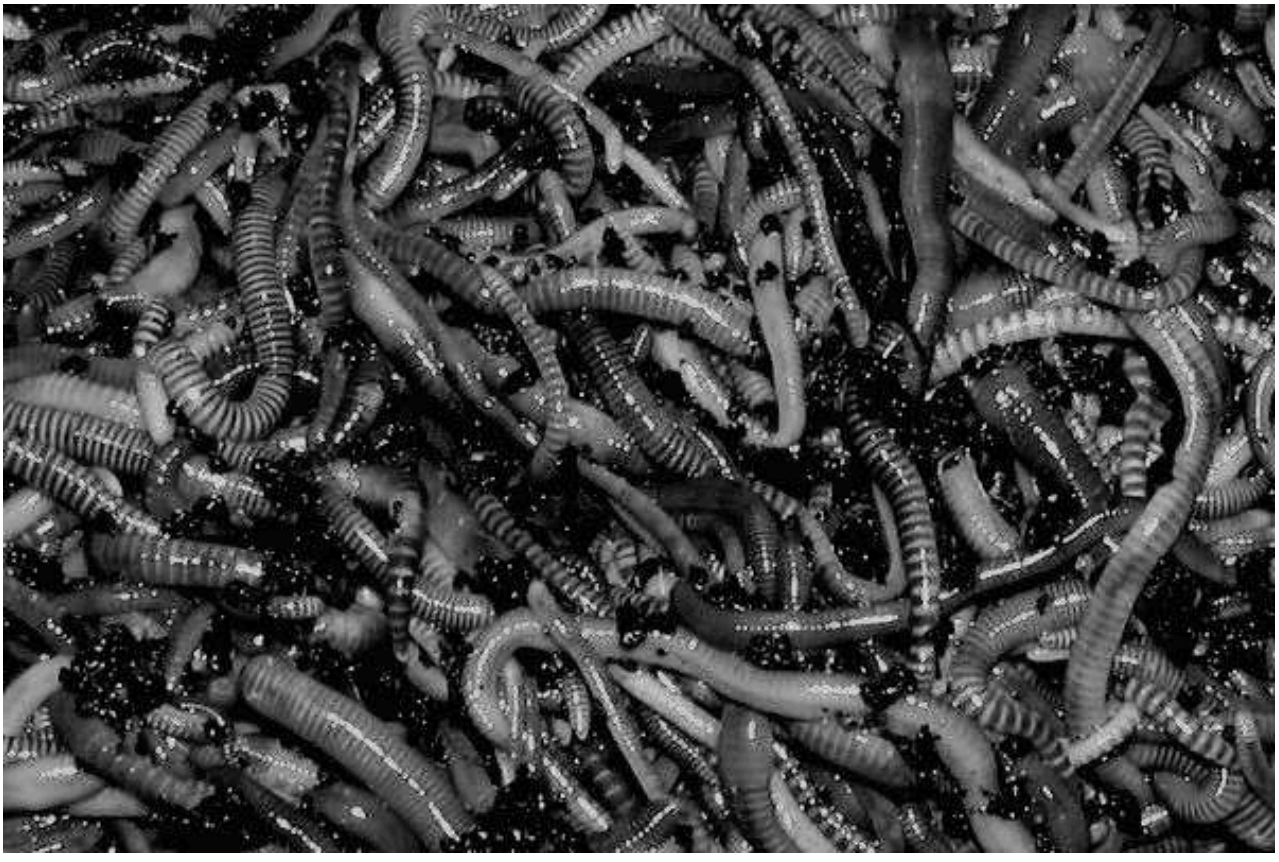
Udělalo se mi na zvracení. Pod kůží se jí kroutila podlouhlá červí tělíčka. Zdálo se, že pod kůží už není místo pro ni, ba na to se o ni dělit s počtem něčeho takového.

Červi z ní opadávali na zem a tvořili za ní cestičku, jako tvořívají mravenci za hezkých letních dnů, když někomu upadne kus zmrzliny, a oni si ji chtějí odnést.

Spala jsem snad? Určitě jsem musela usnout z nudy a tohle celé byla jen noční můra. Určitě. Jenže pak už žena byla těsně u mě a na jakékoliv sny jsem zapomněla.

Sklonila se nade mnou. Chtěla jsem ji odstrčit, ale začali na mě padat červi. Lezli mi do pusy a následně do krku. Cítila jsem, jak mi zalézají do uší, nosu a oka, a druhým okem zase zpátky ven, jen aby se vrátili pusou dovnitř. Nešlo mi mluvit. Ozývalo se jen to stejné sípání, co předtím vydávala žena. Červy už jsem cítila v prstech na nohách i na rukou. Cítila jsem je pod kůží, v orgánech, všude. Byli všude.

Jen na ženě už nebyli. Ta zhluboka popadala dech a couvala ode mě dál a dál. Sahala si na ruce a obličej, aby se ujistila, že už na ní nezbyl ani jeden. Radostně a zoufale se zasmála. „Díky! Děkuji ti, děvče. Konečně už to nebolí.“ Vykřikla nadšeně a odběhla pryč. Ji už to nebolelo. Mně teprve ty příšerné bolesti začínaly.

Básně našich studentů aneb kreativní duše na naší škole

Živá voda, mrtvá voda

Živá voda, živá voda
Kam jsem ji v tom bytě dala?
Pod postelí? Za oknem?
Honzo, poraď, kdepak je?
Mrtvá voda, mrtvá voda
ze studny v lese, beru znova!
Ty kytky co už nezachráním,
aspoň rychlý konec mají
No a kde je živá, v lednici?
Ne, tam není, škrtni si
Koupelna? Tam už jsem byla
Heleme se, na stole!
Teď můžu zalít půdu všem
Jéje, kaktus a uschnul mi
Živá voda? Mrtvá voda!
V stejné sklence, to náhoda!
A kaktus zas už nemám, znova
Co s tím dělám? Ten byl pátý!
Plastovou si radši koupím

Barbora Martinů, (z bývalé) 4.B